ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/322887350

Program és összefoglalók. XII. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében nemzetközi konferencia. / Programm....

Book · February 2018

CITATIONS
0

READS
617

3 authors:

Attila Molnár V.
University of Debrecen
162 PUBLICATIONS **641** CITATIONS

SEE PROFILE

Judit Sonkoly
University of Debrecen
21 PUBLICATIONS **45** CITATIONS

SEE PROFILE

Attila Takács
University of Debrecen
50 PUBLICATIONS **125** CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Project

Completion of the Euro+Med Plantbase View project

Project

New frontiers in restoration: Ecological theories provide strong support to develop and sustain green infrastructure View project

All content following this page was uploaded by Attila Molnár V. on 05 February 2018.

The user has requested enhancement of the downloaded file.

XII. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében

Nemzetközi konferencia

12th international conference

Advances in research on the flora and vegetation of the Carpato-Pannonian region

Program és összefoglalók

Programme and abstracts

Debrecen, 2018

A konferencia szervezői / Organizing comittee:

Molnár V. Attila

Fekete Réka
Lukács Balázs András
Lovas-Kiss Ádám
Sonkoly Judit
Takács Attila
Sramkó Gábor
Lisztes-Szabó Zsuzsa
Kovács Szilvia
Demeter László
Papp László

A kötetet szerkesztette / Edited by:

Molnár V. Attila, Sonkoly Judit & Takács Attila

Ajánlott hivatkozás:

MOLNÁR V. A., SONKOLY J. & TAKÁCS A. (szerk): *Program és összefoglalók. XII. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében nemzetközi konferencia.* – Debreceni Egyetem TTK Növénytani Tanszék, Debrecen. 108 old.

Recommended citation:

MOLNÁR V. A., SONKOLY J. & TAKÁCS A. (eds.): *Programme and Abstracts. 12th International Conference Advances in research on the flora and vegetation of the Carpato-Pannonian region.* – University of Debrecen, Department of Botany, Debrecen. 108 pp.

A borítón: egyhajúvirág. Kóra Judit rajza.
Front cover: *Bulbocodium vernum* L. (drawn by Judit Kóra).

Szarvasmarha és sertés mocsári élőhelyeken való hagyományos legeltetésének terepi vizsgálata a Tőz-melléken és a Szerémségben

Field survey of extensive pig and cattle grazing on wetlands

BIRÓ Marianna*, MOLNÁR Zsolt, ÖLLERER Kinga, ULICSNI Viktor, DEMETER László (MTA ÖK), VARGA Anna & BABAI Dániel; *biro.marianna@okologia.mta.hu

A mocsarak és erdők múltban jellemző hagyományos legeltetése napjainkra az élőhelyek hagyományos hasznosítása mellett a természetvédelmi kezelés céljait is szolgálja. A hagyományos és a modern célok összeegyeztetéséhez mindenki által érthető, természetvédelmileg és a legeltetés szempontjából is releváns indikátorokra van szükség, melyeket a legelés növényzetre gyakorolt hatásának vizsgálatával fejleszthetünk ki. A vizsgálathoz két határon túli, extenzíven legeltetett területet vizsgáltunk (Tőz-mellék, Szerémség). Az adatokat a legeltetés intenzitása szerint kijelölt transzektek mentén elhelyezett mintavételi körökben gyűjtöttük. A Tőz-melléken vizsgált, marhával legeltetett mocsarakban elsősorban a *Sparganium erectum, Carex acuta, Sagittaria* és a *Butomus* leveleit fogyasztották az állatok. E négy faj jelenléte erősen függ a legelés intenzitásától. A *Lemna*, *Spirodela* és a *Salvinia* esetében nem tapasztaltunk fogyasztást. A nem-legelt partszakaszok cserjeborítása magas volt (*Amorpha fruticosa, Salix* fajok), vagy monodomináns *Sparganium*- és *Carex*-állományok alakultak ki. Az erősen legelt és taposott partszakaszok iszaplakó fajokban (*Marsilea quadrifolia, Ludwigia palustris, Dichostylis micheliana, Gnaphalium uliginosum, Potentilla supina*) gazdagok, melyek fogyasztását nem tapasztaltuk. A szerémségi nem legelt mocsarak fajszegények, többségüket a *Carex riparia* és *Iris pseudacorus* dominanciája jellemzi. Ezek a fajok szinte teljesen eltűnnek az erősen legelt mocsarakból, melyekben jellemző például a *Ludwigia palustris*, *Marsilea quadrifolia*, *Hottonia palustris, Lindernia procumbens*. Mindkét vizsgálati helyszínen a közepesen legelt állományok a legdiverzebbek, mocsári és iszapfajokban, valamint hínár fajokban egyaránt gazdagok.

Natura 2000 élőhelyek hosszú távú csökkenésének vizsgálata a 18. századtól napjainkig

Long-term changes of Natura 2000 habitats in Hungary

BIRÓ Marianna*, BÖLÖNI János & MOLNÁR Zsolt; *biro.marianna@okologia.mta.hu

Az élőhelypusztulások hosszú távú változásainak vizsgálatához országosan összesen 5000 mintavételi pontot elemeztünk. A pontokat hazánk aktuális növényzeti adatbázisának több mint 267 ezer hatszögközéppontjából random választottuk ki (MÉTA, MTA ÖK). A kutatás során különböző térképészeti és egyéb, például botanikai, erdészeti, geográfiai írott forrásokra alapuló, több lépcsős, iteratív szűrésre alapozott élőhelybecslést végeztünk. Munkakörnyezetként ArcView 10.1.(ESRI) és QGIS.2.4.0 programokat használtuk. A változások trendjei a különböző élőhelyek esetében nem egyformák. Jóval gyorsabb ütemű csökkenést mutatnak alföldi erdőink (keményfás ligeterdők, erdőssztyepp-erdők), illetve a korábban nagy kiterjedésű alföldi szárazgyepek (pannon lösz- és homoki gyepek). Az első három élőhely 18. századi kiterjedésének több mint fele már a 19. század közepére eltűnt, és a folyamatos természetátalakítás következtében az 1940-es évekre már 20%-uk sem maradt meg. Ezzel szemben hegyvidéki erdeink csökkenése később kezdődött, és lassabban, egyenletesebb ütemben zajlott. Trendgrafikonjainkon feltűnő a vizes élőhelyek 20. század közepéig tartó meredek csökkenése is. A folyószabályozások, a nagy rétségek, rétlápok, mocsarak (például Hanság, Kis- és Nagy-Sárrét) és az ártéri rétek lecsapolása főleg a 19. század második felében volt meghatározó az élőhelyek csökkenési trendjére. Az 1950-60-as évekig folytatódó viszonylag gyors élőhelycsökkenések után az utóbbi évtizedekben számos vizsgált élőhely területi pusztulásának lassulása figyelhető meg. Néhol regenerálódási folyamatokat is észlelhetünk. Mindkét jelenség részben a természetvédelem aktív tevékenységének köszönhető. Az adatok alapján az országos védelem mellett már a Natura 2000 védelemnek is érezhető hatása van már az élőhelypusztulás csökkentésében.